

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΗΝ ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΣΑΤΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 55828/00)

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Δίκαιη ικανοποίηση)

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

2 Μαρτίου 2006

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Σάτκα και λοιπών κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώην πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Κυρία F. TULKENS, *πρόεδρο,*

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κύριο G. BONELLO,

Κύριο P. LORENZEN,

Κυρία N. VAJIC,

Κύριο Α. KOVLER,
Κύριο V. ZAGREBELSKY, *δικαστές*,
και τον κύριο S. NIELSEN, *γραμματέα τμήματος*.

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 9 Φεβρουαρίου 2006,
Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία
αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 55828/00), η οποία κατατέθηκε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από ογδόντα εννέα υπηκόους του Κράτους αυτού («οι προσφεύγοντες») που προσέφυγαν ενώπιον του Δικαστηρίου στις 20 Ιουνίου 1997 δυνάμει του πρώην άρθρου 25 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Με απόφαση της 27 Μαρτίου 2003 («η κύρια απόφαση»), το Δικαστήριο αποφάσισε ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 εξαιτίας της υπερβολικής επιβάρυνσης που επήλθε από τους περιορισμούς πάνω στα οικόπεδα των προσφευγόντων. Το Δικαστήριο έκρινε εξάλλου ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης εξαιτίας των διαδοχικών και επανειλημμένων παρεμβάσεων των κρατικών αρχών, οι οποίες στέρησαν από οποιαδήποτε ουσιαστική συνέπεια τις δικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν υπέρ των προσφευγόντων σχετικά με την απαλλοτρίωση των οικοπέδων τους (*Σάτκα και λοιποί κατά Ελλάδα*, no. 55828/00, §§ 47-50 και 56-59, 27 Μαρτίου 2003).

3. Στηριζόμενοι στο άρθρο 41 της Σύμβασης, οι προσφεύγοντες ζήτησαν ορισμένα ποσά για τις ζημίες που υπέστησαν καθώς και για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη.

4. Επειδή το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 41 της Σύμβασης δεν είχε τεθεί, το Δικαστήριο επιφυλάχθηκε και κάλεσε την Κυβέρνηση και τους προσφεύγοντες να του υποβάλουν, εντός έξι μηνών, τις

παρατηρήσεις τους πάνω στο εν λόγω ζήτημα, και ειδικότερα να του γνωστοποιήσουν οποιαδήποτε συμφωνία στην οποία θα μπορούσαν να καταλήξουν (όπως πιο πάνω, § 71 και σημείο 4 του διατακτικού).

5. Στις 25 Νοεμβρίου 2004, το Δικαστήριο ανέβαλε την εξέταση της υπόθεσης και κάλεσε την Κυβέρνηση να του κοινοποιήσει μία πραγματογνωμοσύνη, συντεταγμένη από ειδικευμένο γραφείο, πάνω στο ζήτημα της δίκαιης ικανοποίησης.

6. Τόσο οι προσφεύγοντες όσο και η Κυβέρνηση κατέθεσαν παρατηρήσεις.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

7. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

1. Υλική ζημία

α. Επιχειρήματα των προσφευγόντων

8. Σε στήριξη των αιτημάτων τους δίκαιης ικανοποίησης, οι προσφεύγοντες προσκομίζουν δύο εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης, οι οποίες συντάχθηκαν με αίτησή τους την 1^η Φεβρουαρίου 2000 και στις 13 Απριλίου 2002, από τον κ. Π. Κοσμόπουλο, καθηγητή του Πολυτεχνείου. Αξιώνουν αποζημίωση τόσο για την στέρηση των ιδιοκτησιών τους όσο και για την απώλεια της χρήσης τους. Σε ό,τι

αφορά την στέρηση των οικοπέδων τους, η από Απριλίου 2002 έκθεση πραγματογνωμοσύνης αναφέρει την αγοραία της επίδικης ιδιοκτησίας το 2002. Ορίζοντας την αξία του τετραγωνικού μέτρου σε 360.000 δραχμές, ήτοι σε 1.056,49 ευρώ, η έκθεση πραγματογνωμοσύνης αποτιμά την ιδιοκτησία των προσφευγόντων αριθ. 1-84 σε 31.393.850 ευρώ (29.715,15 τ.μ. Χ 1.056,49 ευρώ). Σε ό,τι αφορά τους προσφεύγοντες αριθ. 85-89, η από Φεβρουαρίου 2000 έκθεση πραγματογνωμοσύνης ορίζει την αξία του τετραγωνικού μέτρου σε 953,78 ευρώ. Κατά συνέπεια, η σημερινή αξία του οικοπέδου που ανήκει στους κληρονόμους της προσφεύγουσας αριθ. 85 φέρεται να είναι 1.287.600 ευρώ (1.350 τ.μ. Χ 953,78 ευρώ), 3.488.920 ευρώ για την προσφεύγουσα αριθ. 86 (3.658 τ.μ. Χ 953,78 ευρώ) και 821.990 ευρώ για τους προσφεύγοντες αριθ. 87-88 και τους κληρονόμους του προσφεύγοντος αριθ. 89 (861,83 τ.μ. Χ 953,78 ευρώ). Εν τούτοις, οι προσφεύγοντες αριθ. 1-84 περιορίζουν τις αξιώσεις τους στα ποσά που εμφανίζονται στην προσφυγή τους. Έτσι, για την στέρηση των ιδιοκτησιών τους, αξιώνουν 28.341.670 ευρώ.

9. Σε ό,τι αφορά την στέρηση της χρήσης των ακινήτων τους, οι εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης χρησιμοποιούν διάφορες μεθόδους. Καταρχήν, λαμβάνουν υπόψη την υπεραξία των οικοπέδων που ανήκουν στους προσφεύγοντες αριθ. 1-84 σε περίπτωση κατασκευής μέσα στα όρια του συντελεστή δόμησης. Βάσει της από Φεβρουαρίου 2000 έκθεσης πραγματογνωμοσύνης, η αξία των επιδίκων οικοπέδων ανερχόταν το 2000 σε 31.694.790 ευρώ, ενώ η από Απριλίου 2000 έκθεση πραγματογνωμοσύνης την εκτιμά σε 49.303.010 ευρώ. Κατά δεύτερο λόγο, οι εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης υπολογίζουν σε 5% την απώλεια της χρήσης στην βάση της ετήσιας απόδοσης των επιδίκων ιδιοκτησιών. Για τους προσφεύγοντες αριθ. 1-84, υπολογίζουν την απόδοση αυτή σε 1.569.690 ευρώ, ήτοι για ένα διάστημα δεκαοκτώ ετών, δηλαδή από το 1985, σε 28.254.460 ευρώ. Εφαρμόζοντας την ίδια μέθοδο, οι εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης υπολογίζουν σε

1.158.840 ευρώ την απόδοση της ιδιοκτησίας της προσφεύγουσας αριθ. 85, σε 2.955.140 ευρώ για την προσφεύγουσα αριθ. 86 και σε 739.790 ευρώ για τους προσφεύγοντες αριθ. 87-88 και τους κληρονόμους του προσφεύγοντος αριθ. 89.

β. Επιχειρήματα της Κυβέρνησης

10. Στις 25 Νοεμβρίου 2004, το Δικαστήριο κάλεσε την Κυβέρνηση να του υποβάλει μία έκθεση πραγματογνωμοσύνης συντεταγμένη από ειδικευμένο γραφείο, προκειμένου να υπολογιστεί το ποσό που θα διέθεταν οι προσφεύγοντες σήμερα σε δύο περιπτώσεις: α) αν είχαν την δυνατότητα να εκμεταλλευτούν την ιδιοκτησία τους από το 1991 μέχρι σήμερα, και β) αν είχαν εισπράξει αποζημίωση για την απαλλοτρίωση του οικοπέδου τους, υπολογιζόμενη στην βάση της αποζημίωσης ανά τετραγωνικό μέτρο που καθορίστηκε από την απόφαση αριθ. 3940/1996 του Εφετείου Θεσσαλονίκης.

11. Η Κυβέρνηση υπέβαλε στο Δικαστήριο μία έκθεση πραγματογνωμοσύνης, η οποία συντάχθηκε από το γραφείο Lambert Smith Hampton στις 15 Μαρτίου 2005. Σύμφωνα με την έκθεση αυτή, το διαφυγόν κέρδος που σχετίζεται με την αδυναμία εκμετάλλευσης των επιδίκων οικοπέδων ανέρχεται σε 6.633.000 ευρώ. Για να φτάσει στο ποσό αυτό, η πραγματογνωμοσύνη αναπτύσσει ένα σενάριο εκμετάλλευσης της εν λόγω επιφάνειας, κάνοντας την υπόθεση ότι οι προσφεύγοντες θα υπέγραφαν με έναν εργολάβο συμβόλαιο για την κατασκευή κτιρίων. Στη συνέχεια, η έκθεση υπολογίζει τα μισθώματα από την εκμίσθωση των διαμερισμάτων των οποίων οι προσφεύγοντες θα είχαν την κυριότητα μετά την ολοκλήρωση της ανέγερσης. Η πραγματογνωμοσύνη αφαιρεί 20% από το ποσό αυτό λόγω του μεγέθους του έργου και του μεγάλου αριθμού ιδιοκτητών, ήτοι παραμέτρων που θα περιέπλεκαν την διαδικασία της ανέγερσης και, πολύ περισσότερο, θα είχαν συνέπειες επί των εν δυνάμει δικαιωμάτων. Λαμβάνοντας υπόψη όλα αυτά τα στοιχεία, η πραγματογνωμοσύνη

φθάνει στο ποσό των 5.306.000 ευρώ ως διαφυγόν κέρδος. Σε ό,τι αφορά την μέθοδο βάσει της αποζημίωσης ανά τετραγωνικό μέτρο που καθορίστηκε σε 230.000 δραχμές (675 ευρώ περίπου) από την απόφαση αριθ. 3940/1996 του Εφετείου Θεσσαλονίκης, η έκθεση πραγματογνωμοσύνης υπολογίζει τους τόκους που θα απέφερε το ποσό των 23.708.267,51 ευρώ, το οποίο θα εισέπρατταν οι προσφεύγοντες το 1996 ως αποζημίωση απαλλοτρίωσης. Βάσει αυτού του τρόπου υπολογισμού, το ποσό των τόκων που θα ελάμβαναν οι προσφεύγοντες από την αποζημίωση, η οποία καταβλήθηκε το 1996, με ετήσιο επιτόκιο 6% και μέχρι το τέλος του 2004, θα ανερχόταν σε 11.379.968,40 ευρώ.

12. Εκτός από την υποβληθείσα πραγματογνωμοσύνη, η Κυβέρνηση υποβάλλει τις δικές της παρατηρήσεις. Υποστηρίζει ότι η κατάσταση για την οποία παραπονούνται οι προσφεύγοντες δεν μπορεί να εξομοιωθεί με στέρηση της ιδιοκτησίας και, συνεπώς, το ζήτημα της αποζημίωσης των προσφευγόντων δεν θα έπρεπε να συνδεθεί με την αγοραία αξία των οικοπέδων τους. Αντιθέτως, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι μία δίκαιη ικανοποίηση θα μπορούσε να καταβληθεί για την δέσμευση της ιδιοκτησίας των προσφευγόντων από τις 20 Νοεμβρίου 1985, ημερομηνία κατά την οποία άρχισε η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, μετά την αναγνώριση του δικαιώματος ατομικής προσφυγής από την Ελλάδα. Επιπλέον, η Κυβέρνηση βεβαιώνει ότι από το ποσό αυτό θα έπρεπε να αφαιρεθούν τα ποσά των 6.687.844 δραχμών (19.627 ευρώ) και 104.850.000 δραχμών (307.703 ευρώ), τα οποία εισπράχθηκαν από ορισμένους προσφεύγοντες ως αποζημίωση για την απώλεια της χρήσης των ακινήτων τους μετά από διοικητικές ή δικαστικές αποφάσεις. Τέλος, η Κυβέρνηση σημειώνει ότι η εμπορική εκμετάλλευση των επιδίκων οικοπέδων ήταν αδύνατη, εξαιτίας της μετατροπής της χρήσης τους σε «χώρο πρασίνου» και του χαρακτηρισμού ενός μεγάλου μέρους από αυτά ως αρχαιολογικού χώρου. Συμπερασματικά, κατά την Κυβέρνηση, η δίκαιη ικανοποίηση

που θα επιδικαστεί στους προσφεύγοντες θα πρέπει να είναι 100.000 ευρώ.

γ. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

13. Το δικαστήριο υπενθυμίζει ότι μία απόφαση που διαπιστώνει παραβίαση επισύρει για το εναγόμενο Κράτος την νομική υποχρέωση να θέσει τέρμα στην παραβίαση και να αποσβέσει τις συνέπειές της κατά τρόπο ώστε να αποκαταστήσει στο μέτρο του δυνατού τα πράγματα στην προηγούμενη κατάστασή τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 32, CEDH 2000-XI και, τελευταία, *Κατσαρός κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση), no. 51473/99, § 17, 13 Νοεμβρίου 2003).

14. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη-διάδικοι σε μία υπόθεση είναι καταρχήν ελεύθερα να επιλέξουν τα μέσα που θα χρησιμοποιήσουν για να συμμορφωθούν προς μία απόφαση που διαπιστώνει παραβίαση. Αυτή η διακριτική ευχέρεια ως προς τον τρόπο εκτέλεσης μιας απόφασης εκφράζει την ελευθερία επιλογής που συνοδεύει την πρωταρχική υποχρέωση, η οποία επιβάλλεται από την Σύμβαση στα Συμβαλλόμενα Κράτη: την διασφάλιση του σεβασμού των προστατευομένων δικαιωμάτων και ελευθεριών. Αν η φύση της παραβίασης επιτρέπει μία *restitutio in integrum* (πλήρη αποκατάσταση), το εναγόμενο Κράτος είναι υπεύθυνο να την υλοποιήσει, δεδομένου ότι το Δικαστήριο δεν έχει ούτε την αρμοδιότητα ούτε την πρακτική δυνατότητα να την ολοκληρώσει το ίδιο. Αν, αντιθέτως, το εθνικό δίκαιο δεν επιτρέπει ή επιτρέπει ατελώς μόνον την απόσβεση των συνεπειών της παραβίασης, το άρθρο 41 εξουσιοδοτεί το Δικαστήριο να παραχωρήσει, εφόσον συντρέχει λόγος, στο ζημιωθέν μέρος την ικανοποίηση που του φαίνεται κατάλληλη (*Brumarescu κατά Ρουμανίας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 28342/95, § 20, CEDH 2000-I).

15. Εξάλλου, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι μόνον οι ζημίες που προκλήθηκαν από τις παραβιάσεις της σύμβασης τις οποίες διαπίστωσε

μπορούν να δώσουν αφορμή για την επιδίκαση δίκαιης ικανοποίησης (*Motais de Narbonne κατά Γαλλίας* (δίκαιη αποζημίωση), no. 48161/99, § 19, 27 Μαΐου 2003).

16. Σε ό,τι αφορά την παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι στην κύρια απόφασή του, αποφάνθηκε ως εξής: «Το Δικαστήριο σημειώνει ότι τα μέτρα για τα οποία παραπονούνται οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να εξομοιωθούν με στέρηση της περιουσίας, νομική ή πραγματική (...). Εν τούτοις, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, παρά τα μέτρα αυτά, τα οποία ισοδυναμούν με αναγνώριση ότι οι προσφεύγοντες είναι ακόμη από νομική άποψη κύριοι των οικοπέδων τους, οι τελευταίοι δεν μπόρεσαν και δεν μπορούν ακόμη να τα διαθέσουν πλήρως και ελευθέρως: η έκδοση διαδοχικών διαταγμάτων από το 1983 και κυρίως μετά την απόδοση των οικοπέδων από τον στρατό, δίνοντας κάθε φορά έναν διαφορετικό χαρακτηρισμό στα επίδικα οικόπεδα, καθώς και η συμπεριφορά του Δήμου Καλαμαριάς, δείχνει την πρόθεση των αρχών να οικειοποιηθούν εν τέλει των οικοπέδων αυτών, χωρίς όμως να εκκινήσουν, μέσα σε λογική προθεσμία από την έκδοση αυτών των διαταγμάτων, μία διαδικασία απαλλοτρίωσης και χωρίς να καταβάλουν αποζημίωση στους προσφεύγοντες. Έτσι, οι προσφεύγοντες, αν και κύριοι των οικοπέδων τους, βρίσκονται, από το 1991, έτος απόδοσής τους από τον στρατό, σε αδυναμία να εκμεταλλευτούν την περιουσία τους, διότι το γεγονός ότι αυτά θα περάσουν στο μέλλον υπό τον έλεγχο του Δημοσίου είναι παγκοίνου γνώσεως. Έπεται ότι οι προσφεύγοντες αναγκάστηκαν να υπομείνουν και υπομένουν ακόμη μία ειδική και υπερβολική επιβάρυνση, η οποία διέρρηξε την δίκαιη ισορροπία που πρέπει να υφίσταται μεταξύ, αφενός, των απαιτήσεων του δημοσίου συμφέροντος και, αφετέρου, της προστασίας του δικαιώματος για σεβασμό της περιουσίας» (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Σάτκα και λοιποί κατά Ελλάδα*, §§ 47-49).

17. Από τις σκέψεις αυτές προκύπτει ότι το Δικαστήριο, προκειμένου να χαρακτηρίσει την επίδικη παρέμβαση, στηρίχθηκε στην αδυναμία των προσφευγόντων να εκμεταλλευτούν τις ιδιοκτησίες τους και όχι σε μία αποστέρηση, νόμιμη ή μη, της περιουσίας τους. Το Δικαστήριο σημειώνει στο σημείο αυτό ότι ο νόμιμος χαρακτήρας, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, της καταλογιστέας στην Ελληνική Κυβέρνηση κατάστασης, την οποία πάντως το Δικαστήριο έκρινε ως αντίθετη προς την Σύμβαση, αντανακλάται εκ των πραγμάτων στα κριτήρια που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον καθορισμό της οφειλόμενης από το εναγόμενο Κράτος αποζημίωσης, αφού οι οικονομικές συνέπειες μιας νόμιμης κατάληψης δεν μπορούν να εξομοιωθούν με εκείνες μιας παράνομης αποβολής (*Belvedere Albeghiera S.r.l. κατά Ιταλίας* (δίκαιη ικανοποίηση), no. 31524/96, § 31, 30 Οκτωβρίου 2003).

18. Επιπλέον, η αποζημίωση που θα καθοριστεί εν προκειμένω δεν θα χρειάζεται, αντίθετα από εκείνη που επιδικάζεται σε υποθέσεις αφορώσες παράνομες αποβολές αυτές καθαυτές, να αντανakλά την ιδέα μιας πλήρους εξάλειψης των συνεπειών της επίδικης παρέμβασης (*Παπαμιχαλόπουλος και λοιποί κατά Ελλάδας* (άρθρο 50), απόφαση της 31 Οκτωβρίου 1995, série A no. 330-B, σελ. 59, §§ 36-39). Αφού το Δικαστήριο έκρινε στην κύρια απόφασή του ότι η παρούσα υπόθεση έχει ως αφορμή την απώλεια της χρήσης των ιδιοκτησιών κατά την διάρκεια της επίδικης περιόδου, η ζημία αυτή παρουσιάζει έναν χαρακτήρα τυχαίο από την φύση του, γεγονός που καθιστά αδύνατο τον ακριβή υπολογισμό της επανόρθωσής της (*Lallement κατά Γαλλίας* (δίκαιη ικανοποίηση), no. 46044/99, § 16, 12 Ιουνίου 2003). Τούτο ισχύει ακόμη περισσότερο αν ληφθεί υπόψη ότι η απόσταση μεταξύ των μεθόδων υπολογισμού που χρησιμοποιήθηκαν προς τον σκοπό αυτό από τους διαδίκους είναι πολύ σημαντική (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Κατσαρός κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση), § 21).

19. Υπό το φως αυτών των σκέψεων και αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 41 της Σύμβασης, το Δικαστήριο κρίνει εύλογο να επιδικάσει από κοινού στους προσφεύγοντες 4.500.000 ευρώ για την αιτία αυτή.

2. Ηθική βλάβη

20. Για την ηθική βλάβη, οι προσφεύγοντες αριθ. 1-84 ζητούν 3.400.663.780 δραχμές (9.979.940 ευρώ). Υποστηρίζουν ότι επί τρεις γενιές, οι οικογένειές τους έζησαν σε συνθήκες φτώχειας, στερημένες από οποιαδήποτε δυνατότητα να μορφωθούν, να έχουν επαγγελματική δραστηριότητα και μία κατοικία υψηλότερου επιπέδου από εκείνες που είχαν. Οι κληρονόμοι της προσφεύγουσας αριθ. 85 ζητούν 92.695.272 δραχμές (272.030 ευρώ), η προσφεύγουσα αριθ. 86 ζητεί 251.193.373 δραχμές (737.180 ευρώ) και οι προσφεύγοντες αριθ. 87-88 καθώς και οι κληρονόμοι του προσφεύγοντος αριθ. 89 ζητούν 52.621.859 δραχμές (154.429,52 ευρώ).

21. Η Κυβέρνηση δεν αποφαινεται χωριστά επί του ζητήματος αυτού.

22. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι, εν προκειμένω, η διαπίστωση της παραβίασης, συνιστά αφ' εαυτής επαρκή δίκαιη ικανοποίηση.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

23. Για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκαν από το 1928 προκειμένου να υποστηρίξουν τα δικαιώματά τους ενώπιον των διοικητικών αρχών και των εθνικών δικαστηρίων, οι προσφεύγοντες αριθ. 1-84 ζητούν 47.425,4 ευρώ. Οι κληρονόμοι της προσφεύγουσας αριθ. 85 ζητούν 21.531,13 ευρώ, η προσφεύγουσα αριθ. 86 ζητεί 5.838 ευρώ και οι προσφεύγοντες αριθ. 88-89 καθώς και οι κληρονόμοι του προσφεύγοντος αριθ. 89 ζητούν 1.370,6 ευρώ. Στηρίζονται επί των εφαρμοστέων διατάξεων του Κώδικα Δικηγόρων, και ειδικότερα εκείνων που αφορούν τις αμοιβές τους. Σε

ό,τι αφορά τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, επαφίενται στην κρίση του τελευταίου.

24. Η Κυβέρνηση προτείνει την επιδίκαση στους προσφεύγοντες του ποσού των 10.000 ευρώ για την αιτία αυτή.

25. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, όταν διαπιστώνει μία παραβίαση της Σύμβασης, μπορεί να επιδικάσει στον προσφεύγοντα όχι μόνον τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη του ενώπιον των οργάνων της Σύμβασης, αλλά και εκείνα στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων προκειμένου να αποτρέψει την εν λόγω παραβίαση ή να επιτύχει την επανόρθωσή της από αυτά (βλέπε πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Δακτυλίδη κατά Ελλάδας*, § 61), υπό την προϋπόθεση της πραγματικότητας και της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

26. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι προσφεύγοντες δεν προσκομίζουν κανένα τιμολόγιο ή απόδειξη σχετικά με τις ενέργειές τους ενώπιον των διοικητικών αρχών, των εθνικών δικαστηρίων και, τέλος, ενώπιόν του. Πρέπει επομένως να απορριφθούν οι αξιώσεις τους για την αιτία αυτή.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

27. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. Αποφαίνεται ότι

α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει από κοινού στους προσφεύγοντες, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την

οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 4.500.000 (τέσσερα εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες) ευρώ για υλική ζημία, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο,

β) από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

2. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης αποζημίωσης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 2 Μαρτίου 2006 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)
Søren NIELSEN
Γραμματέας

(υπογραφή)
Françoise TULKENS
Πρόεδρος

Κατάλογος των προσφευγόντων

1. Παναγιώτα ΣΑΤΚΑ
2. Ελένη ΚΟΝΤΟΥΛΗ
3. Αικατερίνη ΑΝΕΣΤΗ
4. Νικόλαος ΣΑΤΚΑΣ
5. Δημήτριος ΑΖΑΣ
6. Ευάγγελος ΑΖΑΣ
7. Αναστασία ΑΖΑ
8. Θεόδωρος ΜΟΥΧΤΑΡΗΣ
9. Δημήτριος ΑΖΑΣ

- 10.Πασχαλιά ΛΥΣΟΥΔΗ
- 11.Σπύρος ΣΑΤΚΑΣ
- 12.Μαρία ΒΛΑΧΟΥΔΗ
- 13.Ευαγγελή ΣΑΤΚΑ
- 14.Ελένη ΣΤΑΜΟΥΛΗ
- 15.Αικατερίνη ΛΙΑΠΗ
- 16.Βασίλειος ΣΑΤΚΑΣ
- 17.Νικόλαος ΣΑΤΚΑΣ
- 18.Αγγελική ΣΑΤΚΑ
- 19.Ελένη ΚΑΡΓΟΠΟΥΛΟΥ
- 20.Παναγιώτα ΧΑΡΟΥΛΗ
- 21.Σεβασμία ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΗ
- 22.Αφροδίτη ΚΑΡΑΠΑΠΑ
- 23.Αικατερίνη ΤΣΙΑΚΑΛΟΥ
- 24.Θωμάς ΚΑΡΑΠΑΠΑΣ
- 25.Χρήστος ΚΑΡΑΠΑΠΑΣ
- 26.Αθηνά ΜΠΟΖΝΑΚΙΔΗ
- 27.Γιαννούλα ΛΑΤΟΥ
- 28.Βασιλική ΚΙΟΣΣΕ
- 29.Χρυσή ΜΠΛΙΑΜΗ
- 30.Αντώνιος ΜΠΟΥΝΤΖΙΟΥΚΑΣ
- 31.Μαρία ΜΠΟΥΝΤΖΙΟΥΚΑ
- 32.Πασχάλης ΜΠΟΥΝΤΖΙΟΥΚΑΣ
- 33.Αικατερίνη ΓΑΚΟΥΔΗ
- 34.Αριστείδης ΓΑΚΟΥΔΗΣ
- 35.Ευαγγελία ΓΑΚΟΥΔΗ
- 36.Μαρία ΓΑΚΟΥΔΗ
- 37.Κωνσταντίνος ΓΑΚΟΥΔΗΣ
- 38.Ελένη ΓΑΚΟΥΔΗ
- 39.Χρήστος ΓΑΚΟΥΔΗΣ
- 40.Γεώργιος ΚΑΚΑΜΟΥΚΑΣ

- 41.Στυλιανή ΚΑΚΑΜΟΥΚΑ
- 42.Χαρίσιος ΚΑΚΑΜΟΥΚΑΣ
- 43.Ευαγγελή ΚΑΚΑΜΟΥΚΑ
- 44.Μαρία ΛΙΟΥΤΑ
- 45.Αναστασία ΚΑΡΑΜΠΑΣΟΥΔΗ
- 46.Στυλιανή ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗ
- 47.Απόστολος Σ. ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΣ
- 48.Κυριακή ΛΑΖΟΥΔΗ
- 49.Αικατερίνη ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΥ
- 50.Αναστασία ΚΑΚΑΜΟΥΚΑ
- 51.Μαρία ΚΑΚΑΛΙΑΝΤΗ
- 52.Απόστολος Τ. ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΣ
- 53.Παναγιώτα ΝΤΑΝΗ (γεννηθείσα το 1923)
- 54.Αντώνιος Α. ΤΣΙΤΣΑΚΗΣ (γεννηθείς το 1923)
- 55.Δημήτριος Α. ΤΣΙΤΣΑΚΗΣ (γεννηθείς το 1931)
- 56.Παναγιώτα ΝΤΑΝΗ (γεννηθείσα το 1912)
- 57.Αντώνιος Α. ΤΣΙΤΣΑΚΗΣ (γεννηθείς το 1915)
- 58.Δημήτριος Α. ΤΣΙΤΣΑΚΗΣ (γεννηθείς το 1920)
- 59.Μαγδαληνή ΤΣΙΤΣΑΚΗ
- 60.Βασίλειος ΤΣΙΤΣΑΚΗΣ
- 61.Παναγιώτα ΤΣΙΤΣΑΚΗ
- 62.Αθανάσιος ΤΣΙΤΣΑΚΗΣ
- 63.Χρυσή ΤΣΙΤΣΑΚΗ
- 64.Αντώνιος ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΣ
- 65.Αναστασία ΜΙΓΓΙΔΗ
- 66.Σωτήριος ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΣ
- 67.Αναστασία ΤΖΙΑΦΕΡΗ
- 68.Δημήτριος ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΣ
- 69.Ευάγγελος ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΣ
- 70.Αργύριος ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΣ
- 71.Ιωάννης ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΣ

- 72.Μαγδαληνή ΠΕΤΡΙΔΗ
- 73.Στυλιανή ΛΥΧΡΙΔΑ
- 74.Ανέστης ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΣ
- 75.Αντώνιος ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΣΚΑΣ
- 76.Αντώνιος ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΣ
- 77.Αθηνά ΜΑΡΚΟΥΔΗ
- 78.Μαγδαληνή ΠΕΡΙΣΤΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
- 79.Αναστασία ΙΤΙΜΟΥΔΗ
- 80.Σπυρίδων ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΣ
- 81.Θεοδώρα-Ντόρα ΔΕΡΕΧΑΝΗ
- 82.Ευφροσύνη-Ακριβή ΔΕΡΕΧΑΝΗ
- 83.Παναγιώτης ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ
- 84.Ευφημία ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΥ
- 85.Ελένη ΙΩΑΝΝΙΔΗ (η διαδικασία συνεχίστηκε από τους κληρονόμους της, Συμεών ΙΧΤΙΑΡΟΓΛΟΥ και Φρειδερίκη ΙΧΤΙΑΡΟΓΛΟΥ)
- 86.Ευαγγελία ΚΑΡΑΜΑΝΑΒΗ
- 87.Παντελής ΣΥΡΜΟΣ
- 88.Χρήστος ΣΥΡΜΟΣ
- 89.Θωμάς ΣΥΡΜΟΣ (η διαδικασία συνεχίστηκε από τους κληρονόμους του, Πέτρο ΣΥΡΜΟ, Αριστείδη ΣΥΡΜΟ, Ελένη χήρα Θωμά ΣΥΡΜΟΥ, Ελένη ΣΥΡΜΟΥ του Χρήστου και Ξανθίππη ΣΥΡΜΟΥ).